הִלְכוֹת קְרִיאַת סֵפֶר תּוֹרָה סִימָן קמ"ז

ד הַגָּהוֹת מֵיְמוֹנִיּוֹת פֶּרֶק י"ב מֵהִלְכוֹת תְּפִלָּה (אות מ).
ה תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן סִימָן כ"ד.

עִם כָּל אֶחָד פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה פְּסוּקִים, שְׁנַיִם קוֹרִין שְׁלֹשָׁה וְאֶחָד קוֹרֵא אַרְבָּעָה, (ד) וְאֵיזֶה מֵהֶם שֶׁקּוֹרֵא אַרְבָּעָה הֲרֵי זֶה (ה) מְשֻׁבָּח: ג [ד]אִם דִּלֵּג פָּסוּק אֶחָד וְלֹא קָרָאוֹ, אִם הוּא בְּמִנְחָה בְּשַׁבָּת אוֹ בְּשֵׁנִי וַחֲמִישִׁי (ה) וְקָרָא עֲשָׂרָה (ג) פְּסוּקִים בְּלֹא פָּסוּק הַמְדֻלָּג, (ו) אֵינוֹ חוֹזֵר, (ז) וְאִם לָאו חוֹזֵר. אֲבָל בְּשַׁבָּת, אֲפִלּוּ דִּלֵּג (ג) (ח) פָּסוּק אֶחָד (ט) חוֹזֵר (ז) וְקוֹרֵא, וַאֲפִלּוּ אַחַר שֶׁהֶחֱזִיר אֶת הַתּוֹרָה (י) וְאָמַר קַדִּישׁ חוֹזֵר וְקוֹרֵא הוּא וּשְׁנַיִם עִמּוֹ, וַאֲפִלּוּ הִפְטִיר וְהִתְפַּלֵּל מוּסָף חוֹזֵר וְקוֹרֵא. * [ה]פָּרָשַׁת הַמּוֹעֲדִים (יא) (דֵּינָם) כְּמוֹ מִנְחָה בְּשַׁבָּת וְשֵׁנִי

בַּאֵר הַיטֵב

ב (ח) מְשֻׁבָּח. כָּתַב רַשַׁ"ל (בהגהותיו לטור) דְּעַכְשָׁו שֶׁהַשְּׁלִיחַ צִבּוּר קוֹרֵא, לֹא יִקְרָא לְאָמְצָעִי אַרְבָּעָה, שֶׁלֹּא לְבַיֵּשׁ הָאַחֲרוֹן אוֹ הָרִאשׁוֹן עַיֵּן שָׁם, וּבַ"ח (ס"ב) חוֹלֵק עָלָיו וְכֵן הִסְכִּים הַפְּרִי חָדָשׁ: **ג (ב) פְּסוּקִים.** עֲשָׂרָה לְאוֹ דַּוְקָא, דְּהוּא הַדִּין אִם לֹא קָרָא רַק תִּשְׁעָה פְּסוּקִים גַּם כֵּן יָצָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמְחַבֵּר סָעִיף ד'. וְאָפְשָׁר כְּשֶׁדִּלֵּג בְּאֶמְצַע לֹא סַגִּי בְּפָחוֹת מֵעֲשָׂרָה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד): **(ג) פָּסוּק אֶחָד.** וַאֲפִלּוּ קָרָאוּ עֶשְׂרִים וְאֶחָד פְּסוּקִים לְשִׁבְעָה גַּבְרֵי בְּלֹא פָּסוּק הַמְדֻלָּג אֲפִלּוּ הָכִי חוֹזֵר וְקוֹרֵא, עַיֵּן שִׁירֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י סק"א) וּפְרִי חָדָשׁ: **(ד) וְקוֹרֵא.** וּמְבָרֵךְ בְּרָכַת הַתּוֹרָה, וּמַשּׁוּם הָכִי קוֹרֵא אוֹתוֹ הַפָּסוּק וּשְׁנַיִם עִמּוֹ, דִּבְרָכוֹת צְרִיכוֹת שֶׁיִּהְיוּ בָּהֶם שְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) ט"ז (סק"ג) וְכֵן פְּסַק הַפְּרִי חָדָשׁ שֶׁצָּרִיךְ לְבָרֵךְ לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו דְּלֹא כְּמַהֲרַ"ם מִלּוּבְלִין (סר' פח), עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו), עַיֵּן סָעִיף

בֵּאוּר הַלָּכָה

שְׁמְזַמְּרִין אוֹתוֹ, אֲבָל אִלְמָן שֶׁאֵין מְזַמְּרִין אוֹתוֹ אֵינוֹ חִיּוּב בְּשַׁבָּת שֶׁלְּפָנֵי הַחֲתָנָה אֲפִלּוּ הָכִי חוֹזֵר וְקוֹרֵא, אִם הָיָה בְּתוּלָה, [וּבְשַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שער ב ס"ג) כָּתַב שֶׁאִם אֵין חִיּוּבִים יֵשׁ לְקָרוֹתוֹ קֹדֶם לָאֲחֵרִים]. וְאִם הָיָה הֶחָתָן סָבוּר שֶׁתִּהְיֶה הַחֲתָנָה בְּשַׁבּוּעַ זֶה וְאַחַר כָּךְ נִדְחָה הַחֲתָנָה וְהָיָה בְּשַׁבּוּעַ אַחֵר, אִם רוֹצֶה שֶׁיְּזַמְּרוּ אוֹתוֹ שֵׁנִית הוּא חִיּוּב לְקָרוֹתוֹ אָז וְאִם לָאו אֵינוֹ חִיּוּב. מִי שֶׁהָיָה חֲתָנָתוֹ מִיּוֹם רִבְיעִי וְאֵילָךְ, הוּא חִיּוּב בַּשַּׁבָּת שֶׁאַחֲרָיו וְדוֹחֶה חִיּוּב יאר צַיְט וַאֲבִי הַבֵּן לִפְנֵי הַמִּילָה, וְדַוְקָא שֶׁהוּא בָּחוּר אוֹ שֶׁנָּשָׂא בְּתוּלָה, וְאִם לָאו אֵינוֹ חִיּוּב. וּמִי שֶׁאִשְׁתּוֹ הוֹלֶכֶת לְבֵית הַכְּנֶסֶת הוּא קוֹדֵם לְחָתָן זֶה, אֲפִלּוּ לְכָהוּר שֶׁנָּשָׂא בְּתוּלָה, [וּכְשַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שם ס"ו) כָּתַב דַּאֲפִלּוּ אִם הָיָה הַחֲתָנָה בְּשַׁבּוּעַ זֶה קֹדֶם יוֹם רִבְיעִי, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין דּוֹחֶה חִיּוּב אַחֵר מִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לְקָרוֹתוֹ קֹדֶם לָאֲחֵרִים]. וּבְחוּר שֶׁנָּשָׂא בְּתוּלָה קוֹדֵם לְמִי שֶׁנָּשָׂא אַלְמָנָה, וְאַלְמָנָה לְחַלּוּצָה וּגְרוּשָׁה. יָאְרְצַיְט הוּא חִיּוּב, וְנִדְחָה מִפְּנֵי שְׁאָר חִיּוּבִים, חוּץ מֵחִיּוּב אֲבִי הַיֶּלֶד קֹדֶם הַמִּילָה, וַאֲפִלּוּ אִם הַמִּילָה בְּאוֹתוֹ שַׁבָּת נִדְחָה מִפְּנֵי הַיאר צַיְט, לְפִי שֶׁסּוֹפוֹ לַעֲלוֹת בַּשַּׁבָּת שֶׁתַּלְךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת. וְאִם הַיאר צַיְט אֵינוֹ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת רַק בְּשַׁבּוּעַ שֶׁאַחֲרָיו, אֵינוֹ חִיּוּב לִדְחוֹת אֲבִי הַיֶּלֶד, וּמִכָּל מָקוֹם נוֹהֲגִין לִקְרוֹתוֹ כְּשֶׁאֵין חִיּוּב אַחֵר. אֲבִי הַיֶּלֶד, בְּשַׁבָּת כְּשֶׁאִשְׁתּוֹ בְּרִיאָה וְהוֹלֶכֶת לְבֵית הַכְּנֶסֶת מְחֻיָּב לִקְרוֹתוֹ, אֲבָל אִם הִיא חוֹלָה וְאֵינָהּ יְכוֹלָה לֵילֵךְ אֵינוֹ חִיּוּב עַד שֶׁתֵּלֵךְ, וְאִם הוּא אַרְבָּעִים יוֹם לְזָכָר אוֹ שְׁמוֹנִים לִנְקֵבָה, הוּא חִיּוּב אַף שֶׁאֵינָהּ הוֹלֶכֶת, דְּהוּא זְמַן הֲבָאַת הַקָּרְבָּן. וְהַמַּפָּלָת, בְּעֵלָהּ חִיּוּב אֶלָּא אִם כֵּן הַמִּילָה צוֹרָה שֶׁאֵין אָנוּ בְּקִיאִין בָּהּ. בְּשַׁבָּת כְּשֶׁאִשְׁתּוֹ הוֹלֶכֶת לְבֵית הַכְּנֶסֶת [וְהַיְנוּ בֵּין לְבֵן וּבֵין לְבַת], הוּא קוֹדֵם לְכָל הַחִיּוּבִים חוּץ הֶחָתָן בְּשַׁבָּת שֶׁמְּזַמְּרִין אוֹתוֹ וְנַעַר שֶׁנַּעֲשָׂה בַּר מִצְוָה שֶׁהֵם קוֹדְמִין וְכַנַּ"ל. נוֹהֲגִין לִקְרוֹת הַתּוֹקֵעַ לַעֲלוֹת לַתּוֹרָה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְיֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁשּׁוֹלְחִין צִבּוּר הַמִּתְפַּלֵּל מוּסָף בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא גַּם כֵּן חִיּוּב לַעֲלוֹת לַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל, וְדַוְקָא אִם הוּא תּוֹקֵעַ וּמִתְפַּלֵּל בְּחִנָּם אֲבָל אִם בָּא בִּשְׂכָרוֹ אֵינוֹ חִיּוּב כְּלָל, וְיֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁבְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכִּפּוּרִים אֵין מַשְׁגִּיחִין בְּחִיּוּב כִּי אִם עַל הַמִּתְנַדְּבִים בְּעַיִן יָפָה עַל צְדָקָה. אִם אֶחָד קָנָה עֲלִיָּה אַחַת וְנִזְכַּר הַמָּגֵן שֶׁיֵּשׁ חִיּוּב שֶׁצָּרִיךְ לְקָרוֹתוֹ, יָכוֹל לַחֲזֹר בּוֹ, שֶׁמְּכִירָה בְּטָעוּת הוּא. אִם יֵשׁ שְׁנֵי חִיּוּבִים שָׁוִים, יְטִילוּ גּוֹרָל, מִלְבַד אִם אֶחָד תַּלְמִיד חָכָם הוּא קוֹדֵם. מִי שֶׁהָיָה חוֹלֶה וְנִתְרַפֵּא וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה שֶׁצָּרִיךְ לְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַגּוֹמֵל יֵשׁ לְקָרוֹתוֹ קֹדֶם לָאֲחֵרִים כֵּיוָן שֶׁנִּהֲגוּ לְבָרֵךְ בְּשָׁעַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה, וּמִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ דּוֹחֶה שׁוּם חִיּוּב כֵּיוָן שֶׁמִּן הַדִּין יָכוֹל לְבָרֵךְ בַּעֲשָׂרָה אַף בְּלֹא עֲלִיָּה לְסֵפֶר תּוֹרָה יֵשׁ לוֹ לַעֲשׂוֹת כֵּן וְלֹא יִדְחֶה הַחִיּוּב מִפְּנָיו. נוֹהֲגִין לִקְרוֹת לְמִי שֶׁעָתִיד לָצֵאת לַדֶּרֶךְ וּלְהִשְׁתַּהוֹת אַחַר הַשַּׁבָּת, אוֹ בָּא מִן הַדֶּרֶךְ, וְכֵן נוֹהֲגִין לַחֲלֹק כָּבוֹד לְאוֹרֵחַ נִכְבָּד וְלִקְרוֹתוֹ, וְהוּא טוֹב וְיָפֶה אַף אֵין דּוֹחֶה שׁוּם חִיּוּב מֵהַחִיּוּבִים הַנִּזְכָּרִים. וּפְשׁוּט דְּבְמָקוֹם שֶׁהַמִּנְהָג לְמִכֹּר הַמְּצוֹת וְנוֹפֵל הַמְּעוֹת לִצְדָקָה, בְּאֵלֶּה שֶׁאֵינָם מֵהַחִיּוּבִין רַק מִשּׁוּם מִנְהָגָא אֵין לְהַפְסִיד צְדָקָה בְּשִׁבְילָם וּמִכָּל מָקוֹם תְּלוּי לְפִי רְאוּת עֵינֵי הַפָּגֵן. וּמִשְׁמַע מֵאֲחֵרוֹנִים דְּאַף בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְמִכֹּר כָּל הָעֲלִיּוֹת וְלֹא לְהַשְׁגִּיחַ אַף עַל הַחִיּוּבִים, מִכָּל מָקוֹם חָתָן בְּשַׁבָּת שֶׁקֹּדֶם הַחֲתָנָה וְכֵן נַעַר שֶׁנַּעֲשָׂה בַּר מִצְוָה אֵין דּוֹחִין אוֹתָם, וְנִרְאֶה לִי שֶׁאַף יֶתֶר הַחִיּוּבִים הַנַּ"ל גַּם כֵּן אֵין לְדַחוֹתָם מִכֹּל וְכֹל שֶׁהוּא מִנְהָג קַדְמוֹנִים, רַק עַל כָּל פָּנִים יִתְּנוּ לָהֶם לְבַעֲלִיּוֹת הַנּוֹסָפוֹת. וְיֶתֶר פְּרָטֵי כָּל הָעִנְיָנִים עַיֵּן בְּשַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שער ב):

ג * פָּרָשִׁיּוֹת הַמּוֹעֲדִים וְכוּ'. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יא) מַה שֶּׁהִחְלַטְנוּ בְּשֵׁם אֲלִיָּה רַבָּה לְעִנְיַן קָרְבָּנוֹת הַמּוּסָפִין, דְּאִם דִּלֵּג מַעֲקֹר חוֹבַת הַלָּכָה שָׁם דְּבוּר הַמַּתְחִיל דְּקַיְמָא לָן]: **(יא) דִּינָם כְּמוֹ וְכוּ'.** וּמִירֵי (ו) שֶׁעַל כָּל פָּנִים קָרְאוּ לְהַחֲמִשָּׁה גִּבְרֵי שִׁלְשָׁה פְּסוּקִים לְכָל אֶחָד

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְהוֹסִיף עֲלֵיהֶם אֵיזֶה פְּסוּקִים מִלְּמַטָּה אוֹ מִלְּמַעְלָה, (ג) לְרַמֵּז דְּמִפְּנֵי שֶׁעֲמָלַךְ גָּרַם לִהְיוֹת הַשֵּׁם וְהַכִּסֵּא חָסֵר כִּדְכְתִיב (שמות יז טז) 'כִּי יָד עַל כֵּס יָהּ' כֵּן יִהְיוּ פָּרָשִׁיּוֹתָיו חֲסֵרִים: **ב (ד) וְאֵיזֶה מֵהֶם.** כְּלוֹמַר, דְּמִי שֶׁקָּרָא יוֹתֵר מִשֶּׁבַּח יוֹתֵר. וְאִם הָרִאשׁוֹן קָרָא אַרְבָּעָה, מִשֶּׁבַּח, דְּמָצִינוּ לְעוֹלָם הָחְשׁוּב חָשׁוּב קוֹדֵם, וּבְמָנוֹרָה מָצִינוּ שֶׁאָמְצָעִי מִשֶּׁבַּח, וְאִם אַחֲרוֹן קָרָא אַרְבָּעָה, יֵשׁ לוֹמַר דְּמִצַּד בַּקִּדָּשׁ וְאֵין מוֹרִידִין, וְעַל כֵּן לֹא קְפָדִינַן עַל מִי מֵהֶם שֶׁזֵּרֵז עַצְמוֹ וְקָרָא אַרְבָּעָה, דְּכָל אֶחָד מֵהֶם יֵשׁ לוֹ טַעַם לִשְׁבַּח שֶׁהוּא הָרָאוּי לָזֶה. וְהָנֵּה בִּזְמַן הַגְּמָרָא הָיוּ הַקְּרוּאִים לַתּוֹרָה קוֹרְאִין בְּעַצְמָן בַּתּוֹרָה, וְעַכְשָׁו שֶׁהַשְּׁלִיחַ צִבּוּר קוֹרֵא לָהֶן יֵשׁ דֵּעוֹת בֵּין הָאֲחֲרוֹנִים, שֵׁשׁ אוֹמְרִים שֶׁהָרִאשׁוֹן וְהַשֵּׁנִי יִקְרָא שְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים וְהָאַחֲרוֹן יִקְרָא אַרְבָּעָה, וְיֵשׁ שְׁחוֹלְקִין עַל זֶה. וְעַכְשָׁו נִתְפַּשֵּׁט הַמִּנְהָג שֶׁקּוֹרִין בְּמִנְחָה בְּשַׁבָּת וְשֵׁנִי וַחֲמִישִׁי כָּל הַפָּרָשָׁה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל הַסֵּדֶר שֶׁיִּקָּרְאוּ בְּשַׁבָּת הַבָּאָה, כַּכָּתוּב בַּסִּדּוּרִים וּמְצַיְּן הַפִּסְקַת הַפָּרָשָׁה לִשְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים, וְאִם שִׁנָּה מִסֵּדֶר הַזֶּה אֵינוֹ מְעַכֵּב, רַק שֶׁעַל כָּל פָּנִים לֹא יִפְחֹת לְאֶחָד פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה פְּסוּקִים [שַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שער ז ס"ג)]: **ג (ה) וְקָרָא עֲשָׂרָה פְּסוּקִים.** וּמֵירֵי שֶׁכָּל אֶחָד קָרָא שְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים וּבֵין כֻּלָּם הָיוּ עֲשָׂרָה, דְּאִם עַל יְדֵי הַדִּלּוּג קָרָא אֶחָד פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה פְּסוּקִים, אֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִקְרוֹת, כְּדִלְקַמָּה בְּסָעִיף ד': **(ו) אֵינוֹ חוֹזֵר.** דְּהָא קָרָא עֲשָׂרָה פְּסוּקִים כְּתַקָּנַת חֲכָמִים, וְאֵין הַפָּסוּק יִקָּרֵא הַיּוֹם, וְהָרֵי יִקָּרֵאנָּה בְּשַׁבָּת הַבָּא אַחֲרָיו: **(ז) וְאִם לָאו חוֹזֵר.** הֵיכִי שֶׁקָּרָא רַק תִּשְׁעָה פְּסוּקִים בֵּין הַכֹּל. וְאַף דְּמִבְּאֹר לְקַמָּה בְּסָעִיף ד' דִּבְדִיעֲבַד בְּקָרָא תִּשְׁעָה בֵּין הַכֹּל יָצָא, הָכָא דְּיֵשׁ שְׁתֵּי רֵעוּתוֹת, שֶׁפַּחַת מֵעֲשָׂרָה פְּסוּקִים, וְגַם דִּלֵּג בְּאֶמְצַע, (ג) גָּרַע טְפֵי וְחוֹזֵר. וְהַאי חוֹזֵר, הַיְנוּ אִם נִזְכַּר לְאַחַר שֶׁכָּבַר בֵּרַךְ בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה חוֹזֵר הוּא (ז) וּמְבָרֵךְ לְפָנָיו וְקוֹרֵא פָּסוּק זֶה עִם עוֹד שְׁנֵי פְּסוּקִים, שֶׁאֵין קוֹרִין בַּתּוֹרָה פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה פְּסוּקִים, וּמְבָרֵךְ לְאַחֲרָיו: **(ח) פָּסוּק אֶחָד.** וַאֲפִלּוּ מִקְצָת מִפָּסוּק אֶחָד, (ה) וַאֲפִלּוּ רַק תֵּבָה אַחַת, צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִקְרוֹתוֹ. וְיֵשׁ לְהַתְחִיל מִתְּחִלַּת אוֹתוֹ פָּסוּק וְלִקְרוֹתוֹ וּשְׁנַיִם עִמּוֹ, כְּדִין פָּסוּק שָׁלֵם: **(ט) חוֹזֵר וְקוֹרֵא.** וַאֲפִלּוּ קָרְאוּ שִׁבְעָה גִּבְרֵי בְּלֹא פָּסוּק הַמְדֻלָּג. וְהַאי חוֹזֵר, הַיְנוּ שֶׁחוֹזֵר וּמְבָרֵךְ לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו [אַחֲרוֹנִים]: **(י) וְאָמַר קַדִּישׁ חוֹזֵר וְקוֹרֵא.** וְנִרְאֶה שֶׁדַּוְקָא אִם הַדִּלּוּג הָיָה בְּעַלִיּוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת, אֲבָל אִם הַדִּלּוּג הָיָה (ו) בַּעֲלִיָּה שְׁבִיעִית, וְכָל שֶׁכֵּן בָּעֲלִיּוֹת הַנּוֹסָפוֹת עַל מִנְיַן שִׁבְעָה, אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ בְּכִוּוּן מִשּׁוּם פָּסוּק הַמְדֻלָּג, דַּהֲלֹא בְּלָאו הָכִי יַעֲלֶה הַמַּפְטִיר לַתּוֹרָה, אִם כֵּן יַתְחִיל הוּא מִפָּסוּק הַמְדֻלָּג עַד סוֹף הַפָּרָשָׁה, [וּגְדוֹלָה מִזּוֹ אִיתָא לְקַמָּן בְּסִימָן רפ"ב סָעִיף ו', עַיֵּן שָׁם וּבְבֵאוּר

קַיְמָא לָן דְּמַפְטִיר עוֹלֶה לְמִנְיַן שִׁבְעָה. וַאֲפִלּוּ אִם הָיָה הַדִּלּוּג בְּפָרָשִׁיּוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת גַּם כֵּן קָצַת קָשֶׁה דְּלָמָּה לֹא יַתְחִיל הַמַּפְטִיר מֵעֲלִיָּה הַמְדֻלָּגֶת וּלְהַלָּן, וְאָפְשָׁר דְּבָעִינַן דְּוַדַּאי שֶׁיִּהְיֶה הַמַּפְטִיר הָאַחֲרוֹן שֶׁבַּקְּרוּאִים וְעַל כֵּן אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַשְׁלִים מַה שֶּׁחִסְּרוּ הַקּוֹרְאִים בָּעֲלִיּוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת דְּאִם כֵּן לֹא יִהְיוּ הָעֲלִיּוֹת כְּסִדְרָן: **(ז) אַחֲרוֹנִים:** **(ג) אַחֲרוֹנִים:** **(ד)** כְּדִלְקַמָּה בְּסָעִיף קָטָן ט' וְכֵן כָּתְבוּ **(ח)** אַרְחוֹת חַיִּים (סי' סא): **שַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם** (שער ז ס"ז) **וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:** **(ט)** מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן רפ"ב (ס"ק יח) וְכֵן כָּתְבוּ (ח"א כלל לא סכ"ח) **וְשַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם** (שם ס"ו): **(י) וְאֲפִלּוּ אִם עַל יְדֵי הַדִּלּוּג לֹא נִשְׁאַר בָּעֲלִיָּה שְׁבִיעִית שְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים גַּם כֵּן יוֹצֵא עַל יְדֵי הַמַּפְטִיר דַּהֲלֹא**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת קְרִיאַת סֵפֶר תּוֹרָה סִימָן קמ"ז

וַחֲמִישִׁי, לְפִי שֶׁכְּבָר קָרְאוּ הַפָּרָשִׁיוֹת בַּשַּׁבָּתוֹת שֶׁלָּהֶן: **ד** * [1]**אִם קָרָא אֶחָד (יב) שְׁנֵי פְּסוּקִים, (יג) צָרִיךְ לַחֲזֹר** (ה) **וְלִקְרוֹת. וְאִם לֹא קָרְאוּ בֵּין שְׁלִשְׁתָּן אֶלָּא תִּשְׁעָה פְּסוּקִים, שְׁלֹשָׁה לְכָל אֶחָד, אֵינָם צְרִיכִים לַחֲזֹר וְלִקְרוֹת,**

ו שִׁבְלֵי הַלֶּקֶט (סי' ס) וּמַהֲרִי"ק בְּשֹׁרֶשׁ (קע"ח) [קע"ז].

בְּאֵר הֵיטֵב

קָטָן ט'. וְעֹלַת תָּמִיד (סק"ו) הִסְכִּים עִם מַהֲרַ"מ מִלּוּבְּלִין דְּחוֹזֵר וְקוֹרֵא בְּלֹא בְּרָכָה תְּחִלָּה וְסוֹף עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן (הגב"י) וּבְנֵי חַיָּא (הגב"י סק"א) וּבְמַעִיל שְׁמוּאֵל סִימָן ב'. [וּבְסֵפֶר אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ה) פּוֹסֵק גַּם כֵּן דְּחוֹזֵר וּמְבָרֵךְ. דְּלֹא כְּמַהֲרַ"מ לוּבְּלִין עַיֵּן שָׁם]: **ד (ה) וְלִקְרוֹת.** ט"ז (סק"ד) הָעֲלָה דְּאִם נִזְכַּר אַחַר בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה וַעֲדַיִן לֹא קָרָא הַשְּׁלִישִׁי צָבוּר לְאַחַר, אָז אוֹתוֹ שֶׁחִסֵּר פְּסוּק אֶחָד יִקְרָא עוֹד פְּסוּק אֶחָד וְלֹא יְבָרֵךְ בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה אֶלָּא יִגְמֹר אוֹתוֹ הַפְּסוּק וִיבָרֵךְ בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה שֵׁנִית, וְאִם לֹא נִזְכְּרוּ עַד אַחַר שֶׁקָּרָא לְאִישׁ אַחֵר, יִסְתַּפֵּק הָרִאשׁוֹן וְיִקְרָא הַשֵּׁנִי בְּבָרְכָה רִאשׁוֹנָה תְּחִלָּה וְיַתְחִיל לְמַפְרֵעַ מִמָּקוֹם שֶׁהִתְחִיל אוֹתוֹ שֶׁלְּפָנָיו וְיוֹסִיף עֲלֵיהֶם כְּפִי מָה שֶׁיִּרְצֶה, נִמְצָא כָּל הַפְּסוּקִים נִתְבָּרְכוּ לִפְנֵיהֶם וּלְאַחֲרֵיהֶם רַק שֶׁאוֹתוֹ שֶׁקָּרָא שְׁנֵי פְּסוּקִים לֹא נֶחְשַׁב לְכָלוּם. עַד כָּאן [וְסֵפֶר אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ו) חוֹלֵק עַל ט"ז עַיֵּן שָׁם]. וְהֶמְגֵן אַבְרָהָם (סק"ח) כָּתַב דִּבְחֹל יִקְרָא זֶה שְׁנֵית שְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים, דְּאִסּוּר לְהוֹסִיף עַל מִנְיַן הַקְּרוּאִים, אֲבָל בְּשַׁבָּת יִקְרָא אַחַר מִכָּאן וּלְהַלָּן שְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים וְהוּא הַדִּין בְּיוֹם טוֹב, דְּהָא יֵשׁ אוֹמְרִים דְּמַתִּיר לְהוֹסִיף לָכֵן לֹא יִקְרָא הוּא שֵׁנִית, וְכֵן הִסְכִּים בְּתִשְׁבֹּצֶת פָּנִים מְאִירוֹת (ח"א) סִימָן צ"ד:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

כַּדִּין, דְּאִי לָאו הָכִי בְּרַבֵּי חוֹזֵר וְקוֹרֵא. וְעַיֵּן בְּמֶגֶן אַבְרָהָם (סק"ו) שֶׁכָּתַב דְּהוּא הַדִּין אִם דִּלֵּג אֵיזֶה פְּסוּק מֵהַפְּסוּקִים שֶׁקּוֹרִין בְּסֵפֶר תּוֹרָה שְׁנֵיָּה לְמַפְטִיר עֲבוּר חוֹבַת הַיּוֹם, דְּהֵינוּ פְּסוּקֵי קָרְבַּן מוּסָף, שֶׁאֵינוֹ חוֹזֵר, אִם לֹא שֶׁחִסֵּר עִקָּרָן שֶׁל הַפְּסוּקִים לְגַמְרֵי, דְּהֵינוּ (ס) בְּשַׁבָּת שֶׁאֵרַע בּוֹ יוֹם רִאשׁוֹן דְּחֹל הַמּוֹעֵד סֻכּוֹת שֶׁקּוֹרִין לְמַפְטִיר 'בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי' (במדבר כט יז) 'וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי' (שם פסוק כ) וְהוּא דִּלֵּג 'וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי', אַף עַל פִּי שֶׁקָּרָא 'וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי' (ט) הָוֵי כְּאִלּוּ לֹא קָרָא כְּלָל מֵחוֹבַת הַיּוֹם, לְדִידָן דִּבְקִיאִין בִּקְבִיעָא דְּיַרְחֵי. [מֵיהוּ (י) אִם קָרָא 'וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי' וְדִלֵּג וְלֹא קָרָא 'וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי', אֵינוֹ חוֹזֵר לִקְרוֹת בִּבְרָכָה, אֶלָּא פּוֹתֵחַ הַסֵּפֶר תּוֹרָה וְקוֹרֵא אִלּוּ הַפְּסוּקִים לִפְנֵי הַצִּבּוּר בְּלֹא בְּרָכָה]. וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"י) שֶׁהוֹסִיף עוֹד, דְּלְפָעָמִים אֲפִלּוּ אִם דִּלֵּג רַק פְּסוּק אֶחָד גַּם כֵּן חוֹזֵר לִקְרוֹת בִּבְרָכָה, וּכְגוֹן שֶׁבְּפָסוּק זֶה הָיָה עִקָּרוֹ שֶׁל חוֹבַת הַיּוֹם. [כְּגוֹן שֶׁדִּלֵּג בְּמַה שֶׁקּוֹרִין לְמַפְטִיר בְּיוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח (יא) מִפְּסוּק 'וְהִקְרַבְתֶּם' (שם כח יט) וּלְהָלְאָה עַד 'לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם' (שם פסוק כב) דְּמִשָּׁם וְהָלְאָה אֵינוֹ שַׁיָּךְ כָּל כָּךְ לְחוֹבַת הַיּוֹם, וּבְיוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל סֻכּוֹת אִם דִּלֵּג אֵיזֶה פְּסוּק מִ'וְהִקְרַבְתֶּם' (שם כט יג) עַד סוֹף הַפָּרָשָׁה, אוֹ שֶׁחִסֵּר בְּיוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל חֹל הַמּוֹעֵד כְּשֶׁחָל בְּשַׁבָּת אֵיזֶה פְּסוּק שֶׁהוּא מִפָּרָשַׁת 'וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי'] וְכֵן הִסְכִּים בְּסֵפֶר שַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שער ח סמ"ג): **ד (יב) שְׁנֵי פְּסוּקִים.** אַף שֶׁבֵּין הַכֹּל קָרְאוּ עֲשָׂרָה פְּסוּקִים, כְּגוֹן שֶׁשְּׁנַיִם שֶׁלָּפָנָיו קָרְאוּ אַרְבָּעָה אַרְבָּעָה, אֲפִלּוּ הָכִי צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִקְרוֹת, דְּאֵין קְרִיאָה חֲשׁוּבָה בְּפָחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה פְּסוּקִים. וְכָתַב הַטַּ"ז (סק"ד) דְּהוּא הַדִּין בְּשַׁחֲרִית בְּשַׁבָּת אַף אַחַר שֶׁקָּרְאוּ שִׁבְעָה קְרוּאִים כַּדִּין, אִם אֵרַע שֶׁקָּרָא אֶחָד אַחֵר זֶה שְׁנֵי פְּסוּקִים, נַמִּי חוֹזֵר מַהַאי טַעְמָא שֶׁכָּתַבְנוּ: **(יג) צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִקְרוֹת.** וּלְעִנְיַן בְּרָכָה לְפָנָיהּ כָּךְ דִּינוֹ, (יכ) אִם עָדַיִן לֹא בֵּרַךְ בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה, אַף עַל פִּי שֶׁכְּבָר גָּלַל הַסֵּפֶר תּוֹרָה וְהָיָה בְּדַעְתּוֹ לְבָרֵךְ, וְנִזְכְּרוּ שֶׁלֹּא קָרָא רַק שְׁנֵי פְּסוּקִים, חוֹזֵר וְקוֹרֵא בְּלֹא בְּרָכָה לְפָנָיהּ, אֲבָל אִם כְּבָר בֵּרַךְ בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה, נִסְתַּפֵּקָה קְרִיאָה הָרִאשׁוֹנָה לְגַמְרֵי, וְלָכֵן צָרִיךְ לַחֲזֹר (יג) וּלְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְהַתְחִיל מִמָּקוֹם שֶׁהִתְחִיל בְּקְרִיאָה הַקּוֹדֶמֶת [כִּי קְרִיאַת שְׁנֵי פְּסוּקִים אֵלּוּ לֹא עָלוּ כְּלוּם] וְעוֹד (יד) פָּסוּק אֶחָד עִמּוֹ כְּדֵי לְהַשְׁלִים שְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים, [וְאִם הַשְּׁנַיִם שֶׁלָּפָנָיו לֹא קָרְאוּ רַק שְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים עַד אַרְבָּעָה הוּא לְהַשְׁלִים עַד שָׁיְהֵיהּ בְּצָרוּף עֲשָׂרָה פְּסוּקִים]. וַאֲפִלּוּ אִם כְּבָר קָרְאוּ לְאֶחָד הָעוֹלֶה אַחֲרָיו וְעָלָה לַתֵּבָה, (טו) יַעֲמֹד שָׁם אוֹתוֹ הָאַחֵר עַד שֶׁיְּבָרֵךְ זֶה שֵׁנִית וְיִקְרָא הַשְּׁלֹשָׁה פְּסוּקִים וְכַנַּ"ל וִיבָרֵךְ לְאַחֲרָיו, וְאַחַר כָּךְ יִקְרָא זֶה שֶׁעָלָה אַחֲרָיו. וְאִם כְּבָר הִתְחִיל הַשֵּׁנִי לְבָרֵךְ, אוֹ שֶׁסִּיֵּם כָּל הַבְּרָכָה וְנִזְכְּרוּ, (טז) יֵשׁ לוֹ לְהַתְחִיל מִמָּקוֹם שֶׁהִתְחִיל זֶה שֶׁלְּפָנָיו [דְּהֵינוּ אַף שְׁנֵי הַפְּסוּקִים הַקּוֹדְמִים], וְיֵשׁ אוֹמְרִים (יז) שֶׁמְּלַבֵּד שְׁנֵי פְּסוּקִים הַקּוֹדְמִין יִקְרָא עוֹד שְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים], וְהָרִאשׁוֹן יַעֲמֹד שָׁם עַד שֶׁיִּגְמֹר זֶה, וְאַחַר כָּךְ יְבָרֵךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁקָּרָא שְׁנֵי פְּסוּקִים, וְיִקְרָא לְהַלָּן מִמָּקוֹם שֶׁפָּסַק זֶה, [וְאִם הָרִאשׁוֹן יָרַד כְּבָר מֵהַתֵּבָה וְאַחֵר כָּךְ נִזְכְּרוּ, יְכוֹלִין לִקְרוֹת אַף לְאַחַר לְהַשְּׁלִים הַקְּרוּאִים הַשִּׁשָּׁה]. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשֶׁלֹּא הָיָה כֹּהֵן בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ וְקָרְאוּ יִשְׂרְאֵלִים, (יח) אֲבָל אִם קָרָא זֶה בְּכֹהֵן, שֶׁקָּרָא רַק שְׁנֵי פְּסוּקִים, וְאַחַר כָּךְ בֵּרַךְ הַלֵּוִי וְאָז נִזְכַּר שֶׁטָּעָה הַכֹּהֵן וְלֹא קָרָא רַק שְׁנֵי פְּסוּקִים, לֹא יַתְחִיל הַלֵּוִי אֶלָּא מִמָּקוֹם שֶׁפָּסַק הַכֹּהֵן, וְיִקְרָא מִכָּאן וּלְהַלָּן שְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים, וְלֹא יִקְרָא הַשְּׁנֵי פְּסוּקִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁקָּרָא הַכֹּהֵן [דְּחֹבל כְּשֶׁר אִם חִסֵּר מֵהַתְּחָלַת הַפָּרָשָׁה], דְּיִהְיֶה פְּגָם לַכֹּהֲנִים הַנִּמְצָאִים שָׁם כְּשֶׁיִּקְרָא הַלֵּוִי מֵרֹאשׁ הַסֵּפֶר, וְאַחַר הַלֵּוִי יִקְרָא שְׁנֵי יִשְׂרְאֵלִים לְהַשְׁלִים מִנְיַן הַקְּרוּאִים, [דְּאִי אָפְשָׁר לִקְרֹא כֹּהֵן הָרִאשׁוֹן שֶׁטָּעָה אַחַר לֵוִי דְּאֵין כֹּהֵן קוֹרֵא אַחַר לֵוִי], כִּי הַקְּרִיאָה שֶׁקָּרְאוּ שְׁנֵי פְּסוּקִים, כְּמַאן דְּלֵיתָא דַּמְיָא. וְאִם אֵרַע בְּשַׁבָּת וּבְיוֹם טוֹב שֶׁחֲרִית שֶׁקָּרְאוּ לְאֶחָד מִן הָעוֹלִים שְׁנֵי פְּסוּקִים וּבֵרַךְ לְאַחֲרָיהּ וְנִזְכַּר שֶׁטָּעָה, (יט) יֵשׁ אוֹמְרִים דְּבָזֶה טוֹב יוֹתֵר שֶׁשּׁוּב לֹא יִקְרָא הוּא בְּעַצְמוֹ אֶלָּא יִקְרָא אַחֵר, [דְּחֹבל שֶׁאָסוּר לְהוֹסִיף עַל מִנְיַן הַקְּרוּאִים אִם כֵּן אִם יִקְרָא אַחֵר לְהַשְׁלִים בִּמְקוֹמוֹ מִחֲזֵי כְּמוֹ שֶׁקָּרָא אַרְבָּעָה קְרוּאִים, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּשַׁבָּת דְּמַתִּיר לְהוֹסִיף, יוֹתֵר טוֹב שֶׁיִּקְרָא אַחֵר מִשֶּׁיִּקְרָא עוֹלֶה זֶה שְׁנֵי פְּעָמִים בְּסֵפֶר תּוֹרָה אַחַת, דְּאֵין נָכוֹן לְכַתְּחִלָּה, כַּמְבֹאָר בְּסִימָן רפ"ב (ס"ה)] וְיַתְחִיל (כ) מִמָּקוֹם שֶׁיִּקְרָא אַחֵר מִשֶּׁיִּקְרָא עוֹלֶה זֶה שְׁנֵי פְּעָמִים בְּסֵפֶר תּוֹרָה אַחַת, דְּאֵין נָכוֹן לְכַתְּחִלָּה, כַּמְבֹאָר בְּסִימָן רפ"ב (ס"ה)] וְיַתְחִיל (כ) מִמָּקוֹם שֶׁהִתְחִיל הָרִאשׁוֹן וְכַנַּ"ל, וְיַשְׁלִימוּ שִׁבְעָה קְרוּאִים מִלְּבַד זֶה שֶׁקָּרָא הַשְּׁנֵי פְּסוּקִים. (כא) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאַף בְּשַׁבָּת אֵין צָרִיךְ לִקְרֹא לְאַחֵר:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ס) דְּחבל אִם דִּלֵּג לְרַבִּיעִי וְלֹא קָרָא רַק 'וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי' בְּוַדַּאי יָצָא בְּדִיעֲבַד שֶׁהֲרֵי כְּבָר קָרְאוּ לַלֵּוִי 'וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי' [אַחֲרוֹנִים]: **(ע)** וְכֵן סָתְמוּ הָרַבָּה אַחֲרוֹנִים וְדִלֵּא כְּמַהֲרַ"ם לוּבְּלִין (סי' פה): **(י)** אַחֲרוֹנִים: **(יא)** מַהֲרִי"ל (שורש"ת סי' קמט) וּמֶגֶן אַבְרָהָם (סק"ח) בְּשֵׁם שִׁבְּלֵי לֶקֶט (דפרי"ר סי' יד) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ז) וּנְהַר שָׁלוֹם (סק"א) וְשַׁלְחַן עָצֵי שִׁטִּים (סי' ו ס"ה אות ד) וּפְנֵים מְאִירוֹת (ח"א סי' צד) [דִּין הָאִיך יִתְנַהֵג אִם טָעָה ס"ב] וְשַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שם) וּבִרְכֵי יוֹסֵף (סק"ג) דְּלֹא כְּטַ"ז (סק"ד) וּפְרִי מְגַדִּים (משב"ז סק"ד) וְחַיֵּי אָדָם (ח"א כלל לא סכ"ז) [וּמַה שֶּׁהֵבִיא הַחַיֵּי אָדָם רְאָיָה לַטַּ"ז יֵשׁ לְדַחוֹתָהּ בְּקַל וְעַיֵּן בְּתוֹסֶפֶת חַיִּים (על חיי אדם שם ס"ק לח)], וּבְפֻרָט שֶׁהַבִּיא הַחַיֵּי אָדָם מֵהַמֶּגֶן אַבְרָהָם סִימָן ק"צ (סק"ג) גַּם כֵּן

(מ) בְּשֶׁאֵרַע בּוֹ יוֹם רִאשׁוֹן דְּחֹל הַמּוֹעֵד סֻכּוֹת שֶׁקּוֹרִין לְמַפְטִיר 'בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי' (במדבר כט יז) 'וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי' וְדִלֵּג 'וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי' וְלֹא קָרָא 'וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי' אֵינוֹ חוֹזֵר לִקְרוֹת בִּבְרָכָה, אֶלָּא פּוֹתֵחַ הַסֵּפֶר תּוֹרָה וְקוֹרֵא אִלּוּ הַפְּסוּקִים לִפְנֵי הַצִּבּוּר בְּלֹא בְּרָכָה [מֵיהוּ (י) אִם קָרָא 'וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי' וְדִלֵּג וְלֹא קָרָא 'וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי' אֵינוֹ חוֹזֵר לִקְרוֹת בִּבְרָכָה, אֶלָּא פּוֹתֵחַ הַסֵּפֶר תּוֹרָה וְקוֹרֵא אִלּוּ הַפְּסוּקִים לִפְנֵי הַצִּבּוּר בְּלֹא בְּרָכָה]: **(נ)** וְכֵן סָתְמוּ הָרַבָּה אַחֲרוֹנִים: **(נא)** כַּן כָּתַב בְּשַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שער ז ס"ד): **(נב)** מַהֲרִי"ל (שורש"ת סי' קמט) בְּשֵׁם שִׁבְּלֵי לֶקֶט (סק"ח) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ז) וּנְהַר שָׁלוֹם (סק"א) וְשַׁלְחַן עָצֵי שִׁטִּים (סי' ו ס"ה אות ד) וּפְנֵים מְאִירוֹת (ח"א סי' צד) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (דין האיך יתנהג אם טעה ס"ב) וְשַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שם) וּבִרְכֵי יוֹסֵף (סק"ג) דְּלֹא כְּטַ"ז (סק"ד) וּפְרִי מְגַדִּים (משב"ז סק"ד) וְחַיֵּי אָדָם (ח"א כלל לא סכ"ז) [וּמַה שֶּׁהֵבִיא הַחַיֵּי אָדָם רְאָיָה לַטַּ"ז יֵשׁ לְדַחוֹתָהּ בְּקַל וְעַיֵּן בְּתוֹסֶפֶת חַיִּים (על חיי אדם שם ס"ק לח)], וּבְפֻרָט שֶׁהַבִּיא הַחַיֵּי אָדָם מֵהַמֶּגֶן אַבְרָהָם סִימָן ק"צ (סק"ג) גַּם כֵּן

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah